Relacja z majowego "Spotkania ze źródłem archiwalnym"

30 maja 2018 r., w siedzibie Archiwum Państwowego w Kielcach odbyło się „Spotkanie ze źródłem archiwalnym" pt. **„Starachowice w źródle archiwalnym"**. Poprowadzili je Łukasz Guldon (Archiwum Państwowe w Kielcach) i dr Edyta Majcher-Ociesa (Instytut Historii Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach).

Po otwarciu spotkania, w części wstępnej Maria Domańska-Nogajczyk z Biblioteki Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach scharakteryzowała i przybliżyła obecnym prezentowaną podczas wydarzenia wystawę **"Starachowice w publikacjach - ze zbiorów Biblioteki Uniwersyteckiej".** Wystawa zawiera oprócz publikacji również pocztówki, ponieważ nie tylko księgozbiór stanowi zasób biblioteczny. Autorkami wystawy poza Marią Domańską-Nogajczyk były: dr Jolanta Drążyk i dr Grażyna Gulińskaz Biblioteki UJK.

Pierwszą prelegentką spotkania z tematem „Opieka zdrowotna w Starachowicach-Wierzbniku w latach 1918-1939", była **Agnieszka Malinowska** (Polskie Towarzystwo Historyczne oddział w Starachowicach). Referentka zaczęła od wyjaśnienia nazwy Starachowice-Wierzbnik. Wystąpienie nakreśliło zgromadzonym sytuację opieki nad zdrowiem w Starachowicach, warunkach pracy służby zdrowia, najważniejsze problemy w okresie międzywojennym w regionie starachowickim. Wzbogacona licznymi zdjęciami prezentacja, dotyczyła także osób zasłużonych w tej dziedzinie, których praca, poświęcenie i zaangażowanie, stawały się pasją i wzorem do naśladowania. Agnieszka Malinowska w dniu wystąpienia dostarczyła na spotkanie jeszcze dwie dodatkowe wystawy autorstwa Pana Andrzeja Cygana regionalisty ze Starachowic. Jedną poświęconą starachowickiej kolei wąskotorowej, drugą zaś pozostałościom w postaci ceramiki po byłych zakładach ceramicznych w Starachowicach.

Następnie **Tomasz Sokół** (Towarzystwo Przyjaciół Starachowic), w wystąpieniu „Produkcja Działu Amunicji Towarzystwa Starachowickich Zakładów Górniczych na rzecz Wojska Polskiego w latach 1926-1939", nakreślił znaczenie Starachowic w branży zbrojeniowej. Przedstawił losy i procesy produkcyjne zakładów w tym mieście, sytuację zakładów w wolnej Polsce przed wybuchem II wojny światowej. Zaprezentował na fotografiach zakłady w najlepszym okresie swojej produkcji, jak i w tym obecnym, kiedy pozostałości po niej są już jedynie symboliczne. Prelegent omówił przeznaczenie pozostałych na zdjęciach hal produkcyjnych, ilości wyrobów, wyposażenie zakładów, kwestie zatrudnienia. Zaprezentował podstawowe i najbardziej znane produkty zbrojeniowe zakładów, które znalazły się na wyposażeniu wojska, omawiając jednocześnie przyczyny upadku zakładów. Tomasz Sokół podobnie jak jego poprzedniczka również przywiózł na spotkanie eksponaty z własnej gromadzonej przez lata kolekcji, stanowiącej głównie historyczne już pozostałości po produkcji zakładów starachowickich. Ze swoich zbiorów autor zamierza utworzyć w przyszłości prywatne muzeum, by ocalić od zapomnienia znikające ślady przeszłości przemysłowej.

Kolejnym prelegentem był **Piotr Gos** (Starostwo Powiatowe w Starachowicach), a zainteresował zebranych walorami turystycznymi powiatu starachowickiego. W swoim wystąpieniu sięgnął po czasy najdawniejsze, pamiętające jeszcze dymarki.
Powiat starachowicki przedstawił we wszelkich możliwych płaszczyznach podkreślając ogromne znaczenie tego regionu w dziejach województwa i kraju. W przygotowanej prezentacji przedstawił najstarsze, najciekawsze zachowane obiekty sakralne, zabytki, ale także szlaki turystyczne, symbole ziemi starachowickiej i marki rozpoznawalne na świecie, które w tej właśnie ziemi mają swój początek. Poza pamiątkami historycznymi, zwrócił uwagę gości na przeogromne walory, urokliwe miejsca, które stworzyła sama przyroda. Przepiękne szlaki turystyczne, trasy rowerowe stworzone dla turystów, to tylko fragment jego wystąpienia. Zaprosił na liczne imprezy kulturalne te pojedyncze i cykliczne organizowane na terenie powiatu. Najbliższym będzie cieszący się ostatnio ogromną popularnością zlot fascynatów samochodów marki „Star". Warto tu dodać, że samochody te brały udział w rajdach międzynarodowych i stały się zapamiętaną marką Polski. Po spotkaniu goście mogli zapoznać się z atrakcjami powiatu starachowickiego zaopatrując się w foldery reklamowe przygotowane przez współorganizatora spotkania Starostwo Powiatowe w Starachowicach.

Wystąpienie o tytule „Materiały źródłowe do szkolnictwa w Starachowicach. Wybrane zagadnienia"przedstawiła **Wiesława Rutkowska** (Dyrektor Archiwum Państwowego w Kielcach). Prelegentka we wstępie scharakteryzowała zasób archiwalny dotyczący tematyki wystąpienia, a przechowywany w Archiwum Państwowym w Kielcach. Ta część właśnie unaoczniła zebranym szeroką bazę materiałów źródłowych, na podstawie której można podjąć wiele wątków opracowań i poszukiwań na temat szkolnictwa w mieście Starachowicach. Autorka kwerendą objęła jedynie jej część, by podkreślić zasługi osób, które położyły fundamenty pod budowę, rozwój i osiągnięcia starachowickiej sieci szkolnej. Na zaprezentowanych zdjęciach z kart zasobu prelegentka zobrazowała najstarszy zachowany w aktach okres szkolny tj. materiały z czasów zaboru rosyjskiego,

I wojny światowej, okresu międzywojennego, po II wojnie światowej, charakteryzując obecną sytuację oświaty w tym mieście. Zaprezentowała sylwetki zasłużonych dla szkolnictwa Starachowic oraz księgi ocen, świadectwa, zdjęcia z różnych przedsięwzięć szkolnych, spotkań, ale także i zaangażowanie w sprawy przedsiębiorstw, zakładów, które także poprzez szkolnictwo zawodowe dla własnych potrzeb przyczyniły się do rozwoju tego systemu w głównym mieście regionu starachowickiego. Dotknęła również spraw budownictwa szkolnego, przedstawiając w prezentacji projekty szkół tych istniejących i tych, których już nie ma. Prelegentka zakończyła swoje wystąpienie zaproszeniem do kwerendy w zasobie archiwalnym.

Po interesujących wystąpieniach odbyła się dyskusja, w trakcie której zainteresowani zadawali pytania prelegentom. Następnie, po jej zakończeniu rozmowy przeniosły się do kuluarów, gdzie w trakcie zwiedzania wystaw przy kawie i herbacie dyskusje trwały jeszcze długo.

Wydarzenie zostało objęte patronatem Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego 2018, patronatem honorowym Starosty Starachowickiego oraz patronatem medialnym Wojewódzkiego Domu Kultury im. Józefa Piłsudskiego w Kielcach.